

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX.
Praktika (www.teismupraktika.lt)

Administracinio nusižengimo byla Nr. II-854-548/2025
Teisminio proceso Nr. 4-69-3-00388-2025-0
Procesinio sprendimo kategorijos: 7.3; 7.6; 21.10.4; 21.11.3
(S)

KAUNO APYLINKĖS TEISMAS

NUTARTIS

2025 m. rugsėjo 15 d.
Kaišiadorys

Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų Kaišiadoryse teisėjas Ričardas Juodis,

sekretoriaujant Vilmai Janonienei,
dalyvaujant pareiškėjai O. A.,

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos atstovui nedalyvaujant,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjos O. A. skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2024 m. gruodžio 5 d. rašto „(duomenys neskelbtini)“ ir 2025 m. sausio 10 d. rašto „(duomenys neskelbtini)“.

Teismas

n u s t a t ė :

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir Institucija, Statybos inspekcija) 2024 m. gruodžio 5 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ (toliau – ir 2024 m. gruodžio 5 d. raštas) informavo O. A., kad Institucija vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymu, 2024 m. lapkričio 28 d. atliko neplaninius žemės

naudojimo patikrinimus žemės plotuose, esančiuose (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), šiuose žemės sklypuose nenustatyti žemės naudojimo pažeidimai, numatyti Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ir ANK) 110 straipsnio 1 dalyje.

Be to, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2025 m. sausio 10 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ (toliau – ir 2025 m. sausio 10 d. raštas) informavo O. A., kad Institucija neturi pagrindo atlikti administracinio nusižengimo tyrimo dėl nurodytų aplinkybių dėl ANK 110 straipsnio 1 dalies pažeistų žemės naudojimo reikalavimų, nes žemės naudojimo patikrinimų metu buvo pašalinti nurodyti mažareikšmiai žemės naudojimo pažeidimai žemės sklypuose, adresu (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini).

Pareiškėja O. A. pateikė teismui skundą dėl minėtų Institucijos raštų, kuriame prašo panaikinti Institucijos 2024 m. gruodžio 5 d. raštą „(duomenys neskelbtini)“ ir 2025 m. sausio 10 d. raštą „(duomenys neskelbtini)“ kaip nepagrįstus ir neteisėtus. Taip pat prašo išsireikalauti patikrinimo aktus (kontrolinius klausimynus) Nr. (duomenys neskelbtini) ir Nr. (duomenys neskelbtini) ((duomenys neskelbtini) dokumentai registruoti (duomenys neskelbtini)). Skirti R. N. administracines baudas už padarytus administracinius nusižengimus, numatytus ANK 110 straipsnio 1 dalyje, 112 straipsnyje ir 113¹ straipsnyje. Baudas skirti ANK 38 straipsnio 1 dalies pagrindu, už kiekvieną iš minėtų administracinių nusižengimų atskirai. Skirti (duomenys neskelbtini), savininkui (jokių jo asmens duomenų nežino) administracines baudas už padarytus administracinius nusižengimus, numatytus ANK 110 straipsnio 1 dalyje ir 113¹ straipsnyje. Priteisti iš (duomenys neskelbtini), savininko mano naudai 50 eurų patirtos materialinės žalos. Jei teismas padarytų išvadą, jog reikia atlikti didelės apimties papildomą bylos aplinkybių tyrimą arba teismui sunku nustatyti papildomas bylos aplinkybes, prašo panaikinti Institucijos 2024 m. gruodžio 5 d. raštą ir 2025 m. sausio 10 d. raštą kaip nepagrįstus ir neteisėtus ir grąžinti bylą institucijai (b. l. 3-8).

Institucija pateikė atsiliepimą, kuriame nurodoma, kad O. A. reiškia reikalavimą dėl Institucijos 2024 m. gruodžio 5 d. Rašto ir 2025 m. sausio 10 d. Rašto panaikinimo. Institucija, vykdydama žemės naudojimo valstybinės priežiūros funkciją, turi teisę vykdyti planinius ir neplaninius patikrinimus, kurių metu tikrinama ar žemę naudojantys asmenys laikosi žemės naudojimo reikalavimų pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir

žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo (toliau - Priežiūros įstatymas) 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą baigtinį kriterijų sąrašą, ir tik šių patikrinimų metu nustatčiusi žemės naudojimo tvarkos pažeidimus, turi teisę vykdyti administracinių nusižengimų teiseną bei pažeidimą padariusiems asmenims pateikti privalomuosius nurodymus nustatytiems pažeidimams pašalinti. Nagrinėjamu atveju, vykdyti administracinių nusižengimų teisenos Institucija teisinio pagrindo neturėjo. Bylą prašo teisme nagrinėti Institucijos atstovui nedalyvaujant (b. l. 66-73).

Teismo posėdžio metu pareiškėja O. A. palaikė skundą jame išdėstytais motyvais ir papildomai paaiškino, kad jo ir jos mamos sodo sklypas ribojasi su trimis kaimynais. Sodas yra (duomenys neskelbtini). besiribojančių sklypų savininkai įvairiais būdais kenkia ir tai jau vyksta trečius metus. Kenkia pažeidimais: griaua tvorą, stato savo tvorą, ištraukia riboženklis. Riboženklį ji atsistatė ir dėl to patyrė žalą. Atvažiavusi Statybos inspekcija iškasė tvoros stulpą, žalos prisiteisti nėra iš ko, nes šis pažeidimas įvardintas kaip mažareikšmis. Inspektoriai atvažiavę išmatavo kiekvieno žemės sklypą ir nurodė, kur reikia ką įkalti. Tada atsiuntė informacinio pobūdžio raštą, kuriame nurodyta, kad patikrinimas atliktas, nustatyti mažareikšmiai pažeidimai, kurie yra pašalinti. Pašalinimo metu buvo iškastas jos stulpas, lįsta prie riboženklis, nes jis buvo iškeltas į viršų, nes neteisėtai statant tvorelę riboženklis susmuko į žemę ir buvo užkastas. Tuomet ji išsikvietė matininką, sumokėjo jam ir jis atkasė riboženklį. Iš Institucijos buvo gavusi įspėjimą, jei riboženklis nebus atstatytas ji bus nubausta. Kaimynai ištraukė riboženklį, tada kaimynų kvietimu atvažiavo Statybos inspektoriai, jie buvo be uniformų, neprisistatė, tačiau automobilis buvo su Statybos inspekcijos logotipu, vaikščiojo be fotoaparato, nors patikrinimo metu viskas turi būti fiksuojama, nes yra tokios vidaus taisyklės, šio patikrinimo metu buvo atstatytas riboženklis, stulpas įkastas, ten kur turi būti. Patyrė žalą ir minėtus Institucijos veiksmus apskundė, Institucija turėjo priimti nutarimą dėl ANK 110, 112 ir 113¹ straipsnių. Pagal ANK 113¹ straipsnio Institucija atsisakė nagrinėti, nes jiems nepriklauso pagal kompetenciją, tačiau pagal kompetenciją priklauso Statybos inspekcijai ir tai yra nurodyta aplinkos ministerijos rašte, ką Institucija bando nutylėti. Aplinkos ministerija nurodo, kad privaloma nagrinėti Statybos inspekcijai. Visa istorija tęsiasi metus laiko, nors jų taisyklėse yra nurodyta, kad jie privalo nagrinėti ir Statybos inspekcijos Administracinių nusižengimų teisenos tvarkos aprašas taip pat numato, kad jie privalo nagrinėti, kuriame aiškiai nurodyta, kad vadovaujasi

ANK kodeksu ir šio kodekso 589 straipsniu, kuriame yra nustatyta institucijų ir pareigūnų kompetencijos ir nurodyta, kad Statybos inspekcija turi nagrinėti pažeidimus pagal ANK 110, 112 ir 113¹ straipsnius ir jie priklauso jų kompetencijai. Skundą teismui pateikė per Instituciją, bet Institucija parašė raštą, kad Institucija teismui nepateiks, nes praleistas terminas ir ginčas yra ne administracinės teisenos, Institucijos nuomone, tai yra administracinis aktas ir reikia kreiptis į administracinių ginčų komisiją ir administracinį teismą. Prašo panaikinti Institucijos siųstus raštus ir grąžinti, kad jie atliktų tyrimą, pateiktų patikrinimo aktą. Šiuo metu riboženklis vėl yra išimtas, vėl turės kviesti matininką, vėl turės mokėti pinigus. Statybos inspekcija neatlieka savo pareigų, jie tik rašo raštus. Teismo prašo panaikinti 2024 m. gruodžio 5 d. ir 2025 m. sausio 10 d. Institucijos raštus. 2024 m. gruodžio 5 d. raštas naikintinas, nes į O. A. prašymą-skundą dėl administracinio nusižengimo teisenos pradėjimo buvo atsiųstas informacinio pobūdžio raštas, kuriame buvo nurodyta, kad nusižengimas numatytas ANK nebuvo nustatytas ir buvo mažareikšmis dėl ko nebuvo pradėta, o tas pažeidimas buvo tiesiog ištaisytas. Teismo prašo grąžinti bylą Institucijai atlikti tyrimą. Į Statybos inspekciją kreipėsi dėl administracinių nusižengimų padarymo pagal ANK 110, 112 ir 113¹ straipsnius, Institucija priėmė informacinio pobūdžio raštus ir nepriėmė nė vieno procesinio sprendimo pagal ANK, teismo prašo panaikinti Statybos inspekcijos raštus 2024 m. gruodžio 5 d. ir 2025 m. sausio 10 d. ir grąžinti bylą Institucijai atlikti tyrimą ANK numatyta tvarka.

Teismo posėdyje skundžiamus raštus priėmusios Institucijos atstovas nedalyvavo, apie teismo posėdžio laiką ir vietą žinoma.

Pareiškėjos O. A. skundas tenkinamas iš dalies.

Iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėja iš esmės siekia, kad Institucija pradėtų administracinio nusižengimo teisenas pagal ANK 110, 113¹ straipsnius ir atliktų administracinių nusižengimų tyrimą pagal pareiškėjos 2024 m. rugpjūčio 12 d. skundą (b. l. 101) pagal ANK 110 straipsnio 1 dalį ir 2024 m. lapkričio 4 d. pareiškimą – skundą (b. l. 92-95) pagal ANK 113¹ straipsnį Institucijai. Į minėtus skundus Institucija pateikė O. A. atitinkamai 2025 m. sausio 10 d. raštą „(duomenys neskelbtini)“ Nr. (duomenys neskelbtini) (b. l. 151-158) ir 2024 m. gruodžio 5 d. raštą „(duomenys neskelbtini)“ Nr. (duomenys neskelbtini) (b. l. 132-134). Pastaruosius Institucijos raštus ir skundžia Pareiškėja. Abiem šiais raštais Institucija faktiškai atsisakė pradėti administracinio nusižengimo teiseną, tačiau tinkamai neįformino procesiniais dokumentais, o atsiuntė informacinio

pobūdžio raštus, kuriuose klaidingai nurodė apskundimo tvarką, todėl Pareiškėja kreipėsi į įvairias valstybės institucijas siekdama apginti savo teises.

Administracinio nusižengimo teiseną iš esmės yra reglamentuojama ANK normomis, kurios apibrėžia asmens patraukimo atsakomybėn, bylos iškėlimo, administracinio pažeidimo tyrimo, bylos nagrinėjimo ir kt. procedūras, taip pat teisenoje dalyvaujančius subjektus; administracinių teisės pažeidimų bylose priimamus sprendimus, jų įforminimą, apskundimą, vykdymą ir kt. Išdėstyti argumentai leidžia daryti išvadą, kad administracinių teisės pažeidimų teiseną ir joje dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą (Lietuvos vyriausybės administracinio teismo 2003 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A4-689-03).

Vadovaujantis Administracinių nusižengimų kodekso 1 straipsnio 2 dalies 4 punktu administracinių nusižengimų teiseną vykdoma pagal ANK. Pagal ANK 5 straipsnio 1 dalį administracinis nusižengimas yra ANK uždrausta kaltininko padaryta pavojinga veika (veikimas arba neveikimas), atitinkanti administracinio nusižengimo, už kurį numatyta administracinė nuobauda, požymius. Administracinių nusižengimų teisenos paskirtis yra greitai ir objektyviai, visapusiškai ir išsamiai ištirti administracinius nusižengimus, tinkamai taikyti įstatymus, patraukti kaltuosius asmenis administracinėn atsakomybėn sumažinant valstybės prievartos priemonių naudojimą, užtikrinti, kad paskirtos administracinės nuobaudos ir administracinio poveikio priemonės būtų laiku įvykdytos (ANK 563 straipsnis). Veikų, už kurių padarymą atsakomybė nustatyta ANK, tyrimas ir bylų nagrinėjimas vyksta pagal ANK nustatytas taisykles (ANK 564 straipsnis). Aplinkybės, dėl kurių administracinių nusižengimų teiseną negalima nurodytos ANK 565¹ straipsnyje.

Kaip matyti iš pareiškėjos 2024 m. rugpjūčio 12 d. skundo, pareiškėja kreipėsi į Nacionalinę žemės tarnybą prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, nurodydama, kad pareiškėjai priklausančio sodo sklypo riboženklis buvo iki 2024 m. rugpjūčio 8 d., atvykus pareiškėjos artimiesiems į sodą 2024 m. rugpjūčio 9 d. riboženklis nebebuvo, bet buvo pastatyta, žema metalinė pertvara skirianti sklypą (duomenys neskelbtini), nuo valstybinio sodo keliuko. Tokiu būdu buvo neteisėtai pašalintas pareiškėjos sodo sklypo riboženklis, žymintis pareiškėjai nuosavybės teise priklausančio sklypo posūkio tašką. 2024 m. rugpjūčio 12 d. skundu pareiškėja vadovaudamasi ANK 589 straipsnio 1 dalies 45 punktu prašė teisės aktais suponuotų pareigų

ir įgaliojimų ribose imtis visų būtinų veiksmų ir užtikrinti, kad pagal teisės aktus būtų nustatytas kaltas asmuo ir nubaustas administracinių nusižengimų teisenos tvarka (pagal ANK 113¹ straipsnį). Taip pat minėtu skundu prašė įpareigoti pašalinti metalinį stulpelį, esantį galimai riboženklio vietoje.

Pareiškėja su 2024 m. lapkričio 4 d. skundu kreipėsi tiek į Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno rajono policijos komisariatą (toliau - VPK), tiek ir į Inspekciją. Skunde nurodė aplinkybes dėl riboženklio, kuris žymėjo (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini), bei (duomenys neskelbtini) kelio ribas, pašalinimo. Paaiškino, kad riboženkliis atkurtas 2024 m. rugsėjo 17 d. UAB „(duomenys neskelbtini)“ atstovo, kuriam už tokio veiksmo atlikimą buvo sumokėta 50 Eur. Taip pat nurodė aplinkybes dėl 2024 m. spalio 12-13 d. pašalinto kito riboženklio, nustatančio sklypų (duomenys neskelbtini), ribas, t. y. keturių sklypų atskaitos taško. Pažymėjo, kad šis riboženkliis šalinamas nebe pirmą kartą, tačiau pirmą kartą tai buvo tvoros stulpas ir, nenustačius tyčios (duomenys neskelbtini) savininkų veiksmuose, jie nebuvo nubausti administracinio nusižengimo teisenos tvarka, kas būtina ANK 115 straipsnio dispozicijoje. Riboženkliis pašalintas jau antrą kartą - iškastas riboženkliis, nors įstatymai ir kiti teisės aktai draudžia tai daryti. 2024 m. lapkričio 4 d. skunde pareiškėja VPK prašė dėl turto - riboženklio, sunaikinimo sugadinimo, (duomenys neskelbtini) - nustatyti kaltą asmenį, pradėti administracinio nusižengimo teiseną ir jį nubausti pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų 115 straipsnį, įpareigoti panaikinti (duomenys neskelbtini), sodo sklypo ribose pasistatytus du metalinius stulpelius, atlyginti jai 50 Eur žalą dėl matininko iškvietimo atstatant riboženkliį; dėl turto - riboženklio sunaikinimo, sugadinimo, (duomenys neskelbtini), dėl mano turto - ištemtos virvės žyminčios mano sodo sklypo ribas nukirpimą (sunaikinimą) pradėti administracinio nusižengimo teiseną ir R. N. (kaip savininką) nubausti pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų 115 straipsnį. Tuo pačiu skundu pareiškėja Inspekcijos prašė dėl (duomenys neskelbtini) - nustatyti kaltą asmenį, pradėti administracinio nusižengimo teiseną ir jį nubausti pagal ANK 110 straipsnio 1 dalį, įpareigoti panaikinti (duomenys neskelbtini), sodo sklypo ribose pasistatytus du metalinius stulpelius; dėl (duomenys neskelbtini), pradėti administracinio nusižengimo teiseną ir R. N. (kaip savininką) nubausti pagal ANK 110 straipsnio 1 dalį, įpareigoti pagal įstatymų nuostatas ir kitu teisės aktų nuostatas perstatyti savo tvorą savo sklypo ribose.

Tuo tarpu Institucija 2024 m. gruodžio 5 d. raštu „(duomenys neskelbtini)“ Nr. (duomenys neskelbtini) informavo pareiškėją, kad vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymu, 2024 m. lapkričio 28 d. atliko neplaninius žemės naudojimo patikrinimus žemės plotuose, esančiuose (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), dėl pareiškėjos pareiškime - skunde nurodytų aplinkybių, priskirtų Inspekcijos kompetencijai. Pažymėjo, kad privačiuose žemės sklypuose, esančiuose (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), nenustatyti žemės naudojimo pažeidimai, numatyti ANK 110 straipsnio 1 dalyje.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau - Aplinkos ministerija), išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės 2024 m. spalio 31 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriame Aplinkos ministerijos prašoma įvertinti pareiškėjos O. A. 2024 m. rugpjūčio 12 d. skunde „(duomenys neskelbtini)“ nurodytas aplinkybes, susijusias su pareiškėjai priklausančio sodo sklypo ribos posūkio tašką žyminčio riboženklio pašalinimu, ir teisės aktų nustatyta tvarka pateikti motyvuotą atsakymą pareiškėjai, 2024 m. gruodžio 12 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) nurodė teisės normas susijusias su riboženkliais ir žemės naudojimo priežiūra, ANK 113¹ straipsnį, ANK 589 straipsnio 45 ir 67 dalių nuostatas ir paaiškino, kad įvertinus tai, kad žemės naudojimo patikrinimo metu tikrinamos žemės sklypų ribos (tarp jų ir sklypo ribą žymintys riboženkliai), taip pat tai, kad pagal ANK 590 straipsnio 1 dalį pareigūnai, atlikdami įstatymų įgyvendinimo kontrolę ar kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, administracinių nusižengimų teiseną pradeda vadovaudamiesi šiuo kodeksu ir jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, ir pagal šio straipsnio 3 dalį administracinio nusižengimo tyrimą atlikti privalo tos pačios institucijos, kuri užfiksavo šio administracinio nusižengimo požymių turinčią veiką arba kurioje buvo gautas pranešimas, aktas ar kitoks dokumentas, kuriuo užfiksuotas administracinio nusižengimo požymius turinčios veikos padarymas, pareigūnai, jei jos pareigūnams šio kodekso 589 straipsnyje suteikta teisė atlikti administracinio nusižengimo tyrimą, nurodė, jog Pareiškėjos skunde nurodytų aplinkybių dėl galimo ANK 113¹ straipsnyje nustatyto administracinio nusižengimo - neteisėto riboženklio pašalinimo ar nukėlimo tyrimas priskirtinas Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūno kompetencijai.

Inspekcija 2025 m. sausio 10 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ nurodė pareiškėjos 2024 m. rugpjūčio 12 d. skunde

ir 2024 m. lapkričio 4 d. skunde nurodytas aplinkybes ir suformuluotus prašymus bei informavo, kad nagrinėdamas pareiškėjos nurodytas aplinkybes, 2024 m. lapkričio 28 d. atliko žemės sklypų, esančių (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini), neplaninius žemės naudojimo patikrinimus bei surašė žemės naudojimo patikrinimo aktus (kontrolinius klausimynus) Nr. (duomenys neskelbtini) ir Nr. (duomenys neskelbtini) ((duomenys neskelbtini) dokumentai registruoti (duomenys neskelbtini)). Nurodė patikrinimo metu nustatytas aplinkybes ir pažymėjo, kad apie atliktų neplaninių žemės naudojimo patikrinimų rezultatus pareiškėja buvo informuota 2024 m. gruodžio 5 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini). Taip pat pacitavo ANK 590 straipsnį, Žemės naudojimo valstybinės priežiūros taisyklių, patvirtintų Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko 2023 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. 1V-172 (toliau - Taisyklės), 59 punkto, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo 24 straipsnio nuostatas ir nurodė, kad Inspekcijos žemės naudojimo priežiūros specialistai, veikdami savo kompetencijos ribose, negali atlikti administracinio nusižengimo tyrimo dėl pareiškėjos 2024 m. rugpjūčio 12 d. skunde nurodytų aplinkybių dėl ANK 113¹ straipsnyje kvalifikuojamų nusižengimų, nes tai prieštarautų Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nurodytai Inspekcijos kompetencijai. Taip pat paaiškino, kad Inspekcija neturi pagrindo atlikti administracinio nusižengimo tyrimo dėl pareiškėjos 2024 m. lapkričio 4 d. nurodytų aplinkybių dėl ANK 110 straipsnio 1 dalies pažeistų žemės naudojimo reikalavimų, nes žemės naudojimo patikrinimų metu buvo pašalinti minėtame skunde nurodyti mažareikšmiai žemės naudojimo pažeidimai žemės sklypuose, adresu (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini). Šiuo raštu Institucija atsisakė pradėti administracinio nusižengimo teiseną.

Teismas atkreipia dėmesį, kad pareiškėja kreipėsi į atsakovą dėl administracinio nusižengimo bylos teisenos pradėjimo ir siekia inicijuoti administracinio nusižengimo bylos teiseną dėl riboženklų pašalinimo, nukėlimo (ANK 113¹ straipsnis) ir savavališkas žemės užėmimas arba naudojimas (ANK 110 straipsnis), todėl šiuo atveju turėjo būti atliekama specialiųjų teisės aktų reglamentuojama asmens pareiškimo dėl galimai įvykdyto administracinio nusižengimo nagrinėjimo procedūra ir priimtas procesinis sprendimas, kuriuo įforminamas pareiškėjos prašymo išnagrinėjimo rezultatas. Kaip matyti iš bylos duomenų Institucija pradėjo tyrimą, t. y. (duomenys neskelbtini) atliko neplaninius patikrinimus dėl

pareiškėjos skunde nurodytų aplinkybių, surašė patikrinimo aktus, tačiau sprendimų nepradėti administracinės teisenos tinkamai neįformino.

Teismų praktikoje yra pasisakyta, kad pradėjus administracinę teiseną turi būti priimami taikomame procese nustatyti sprendimai (tiek dokumento rūšies prasme, tiek sprendimo prasme). Administracinių nusižengimų teisenoje priimami nutarimai, taigi Institucija, baigdama administracinio nusižengimo procesą, turėjo priimti nutarimą. Netgi nusprendusi nepradėti administracinės teisenos Institucija vis tiek turėjo priimti motyvuotą nutarimą, o ne procesinį sprendimą įforminti raštu. Administracinių nusižengimų kodekso 564 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad veikų, už kurių padarymą atsakomybė nustatyta administracinių nusižengimų kodekse, tyrimas ir bylų nagrinėjimas vyksta pagal šiame kodekse nustatytas taisykles. Teismų praktikoje pripažįstama, kad asmenys, nukentėję dėl administracinio nusižengimo teisenos nepradėjimo, turi teisę su skundu kreiptis į apylinkės teismą ANK nustatyta tvarka, t. y. tokio pobūdžio bylos nagrinėtinos bendrosios kompetencijos teismuose (Vilniaus apygardos teismo 2019 m. vasario 6 d. nutartį administracinio nusižengimo byloje Nr. AN2-69-654/2019).

Vadovaujantis ANK 621 straipsniu, šio kodekso 615 straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų nutarimus administracinių nusižengimų bylose apylinkės teismui gali apskųsti asmuo, dėl kurio atitinkamas nutarimas priimtas, nukentėjusysis (ar jų atstovai). Sistemaiškai aiškinant šį teisinį reglamentavimą, akivaizdu, kad sprendimas nepradėti administracinio nusižengimo teisenos turi būti įformintas procesiniu sprendimu - nutarimu. Toks aiškinimas atitinka teisingumo ir protingumo principus, taip pat garantuoja asmeniui galimybę toliau ginti savo pažeistas teises. (Kauno apygardos teismo 2020 m. balandžio 8 d. nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. AN2-169-579/2020).

Pažymėtina, kad Institucija, tirianti ir nagrinėjanti bylą arba sprendžiant nepradėti administracinės teisenos, privalo imtis visų būtinų priemonių patikrinti proceso dalyvių parodymų patikimumą, surenkant jų nurodomas aplinkybes patvirtinančius, ar paneigiančius įrodymus, juos sugretinant ir palyginant tarpusavyje, siejant juos į vientisą loginę grandinę, kas sudarytų pagrindą vieno asmens parodymus motyvuotai atmesti, o kitus įvertinti kaip patikimus. Svarbu pažymėti ir tai, kad ANK 569 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog įrodymus renka pareigūnai, atliekantys administracinio nusižengimo tyrimą. Šios įstatymo nuostatos įpareigoja pareigūnus, atliekančius administracinio nusižengimo tyrimą, veikti aktyviai, siekiant išsiaiškinti

faktines veikos aplinkybes. ANK 593 straipsnio 1 dalyje numatytas sąrašas veiksmų, kuriuos pareigūnas, atliekantis administracinio nusižengimo tyrimą, turi teisę atlikti, t. y. apklausti asmenis, įtariamus administracinių nusižengimų padarymu, nukentėjusiuosius, liudytojus arba paimti iš šių asmenų rašytinius parodymus; atlikti įvykio vietos, patalpų, vietovių, daiktų ir dokumentų apžiūras; atlikti parodymą atpažinti; atlikti akistatas; atlikti parodymų patikrinimą vietoje; atlikti eksperimentą; išreikalauti bylai turinčius reikšmės daiktus ir dokumentus; paskirti ekspertizę arba kreiptis į teismą dėl teismo psichiatrijos ekspertizės paskyrimo; gauti specialisto paaiškinimus ir kt. Įrodinėjimo našta, kaip ir baudžiamajame procese, administracinių nusižengimų bylų teisejoje tenka institucijai, kurios pareigūnai įgaloti atlikti administracinio nusižengimo tyrimą.

Šių teisės normų analizė leidžia teigti, jog įstatymas įpareigoja visapusiškai ištirti ir išsiaiškinti faktines veikos padarymo faktines aplinkybes, nes būtent šios sąlygos ir nustatytos faktinės aplinkybės sudaro prielaidą realizuoti administracinių nusižengimų teisenos paskirtį ir tikslus – tinkamai pritaikyti įstatymą ir patraukti kaltuosius asmenis administracinėn atsakomybėn. Nagrinėjamu atveju to nebuvo padaryta. Skundžiami raštai buvo priimtas skubotai, išsamiai ir visapusiškai neištyrus visų reikšmingų aplinkybių, nesiėmus visų priemonių pašalinti prieštaravimus ir išsiaiškinti tikrąsias faktines veikos aplinkybes, šias aplinkybes patvirtina faktai, kad Institucija nepradėti administracinės teisenos tinkamai neįformino, be to Institucija tiek 2024 m. gruodžio 5 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“, tiek 2025 m. sausio 10 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ klaidingai nurodė subjektus, kam turėtų būti skundžiami minėti raštai. Teismas atkreipia dėmesį, kad pareiškėja gindama savo teises, ieškodama problemos sprendimo kreipėsi į įvairias valstybės institucijas: Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrių, Nacionalinę žemės tarnybą prie Aplinkos ministerijos, Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno rajono policijos komisariatą, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių (pastarasis kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją) prašydama tarpininkauti ir spręsti susidariusią problemą, kuri iki šiol nėra išspręsta, o pareiškėja yra patyrusi 50 Eur žalą. Institucijai įstatymo leidėjo deleguota pareiga ne tik nutraukti (nepradėti) administracinio nusižengimo teisenos ar nustatyti administracinį nusižengimą, bet ir surinkti įrodymus, pašalinti byloje esančius prieštaravimus, negali būti perkelta kitai institucijai, o šiuo konkrečiu atveju –

teismui. Nagrinėjamu atveju, teismo vertinimu, administracinio nusižengimo byloje nėra surinkta pakankamai duomenų motyvuotam galutiniam procesiniam sprendimui priimti, o nustatyti trūkumai gali būti pašalinti tik gražinus bylą Institucijai visapusiškam įvykio aplinkybių ištyrimui.

Nustačius, jog byloje nėra surinkta pakankamai duomenų motyvuotam galutiniam procesiniam sprendimui priimti, administracinio nusižengimo byla gražintina tirti iš naujo Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos. Atsižvelgiant į tai, kad kaltės klausimo teismas nenagrinėjo, konkrečių faktinių aplinkybių, kas iškasa riboženklis, perstato tvorą nesprenė, ar veikoje yra visi administracinio nusižengimo sudėties požymiai, o pasisakė tik dėl to, kad Institucija neišsamiai atliko tyrimą, tinkamai neįformino sprendimų nepradėti administracinės teisenos bei pareiškėją klaidino nurodydama netinkamus subjektus, kam turėtų būti skundžiami minėti raštai, todėl dėl kitų skunde išdėstytų argumentų teismas nebepasisako ir jų nevertina. Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos pripažindama, kad O. A. skunduose nurodytos veikos turi administracinio nusižengimo požymių, pati turi diskrecijos teisę nuspręsti, koks procesinis sprendimas turi būti priimtas nustatyto pažeidėjo atžvilgiu dėl skunduose inkriminuojamų nusižengimų, arba teiseną nutraukti, jei atlikus būtinus procesinius veiksmus, paaiškėtų, kad padaryta veika neturi administracinio nusižengimo požymių ir administracinių nusižengimų teisenos nutraukimą (nepradėjimą) tinkamai įforminti.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, teismas sprendžia, jog Institucija, atlikdama tyrimą administracinio nusižengimo byloje, neišsamiai ištyrė bylai reikšmingas aplinkybes, byloje neatlikti visi procesiniai veiksmai, kurie padėtų tinkamai įvertinti susidariusią situaciją, ir nesant galimybės kilusius neaiškumus pašalinti teisme, kadangi teismas turėtų atlikti pakankamai didelės apimties papildomą aplinkybių tyrimą, faktiškai pats turėtų atlikinėti šio įvykio tyrimą, dėl ko bylos nagrinėjimas užsitęstų nepateisinamai ilgai, būtų pažeidžiami efektyvumo, ekonomiškumo, operatyvumo principai, skundžiam raštai panaikintini ir byla gražintina Institucijai, kuri atliko administracinio nusižengimo tyrimą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 642 straipsnio 1 dalies 6 punktu, teismas

nutaria:

O. A. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2024 m. gruodžio 5 d. raštą „(duomenys neskelbtini)“ ir 2025 m. sausio 10 d. raštą „(duomenys neskelbtini)“ ir grąžinti bylą institucijai, kurios pareigūnai įgalioti atlikti administracinio nusižengimo tyrimą – Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos.

Nutartis per dvidešimt kalendorinių dienų nuo kopijos (nuorašo) išsiuntimo ar išdavimo dienos gali būti skundžiama Kauno apygardos teismui, paduodant apeliacinį skundą per Kauno apylinkės teismo Kauno rūmus Kaišiadoryse.

Teisėjas Ričardas Juodis